

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z25-060917
Onderwerp:	Bedrijfsplan en Ontwerpwijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord- en Midden Limburg (ODNML)
Datum:	28 oktober 2025
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	R.H.G. Slangen
Gevraagd besluit:	1. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het concept-bedrijfsplan voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg. 2. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het ontwerpbesluit -over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord
Bijlage(n):	Bijlage 1: Bedrijfsplan ODNML Bijlage 2: Gemeenschappelijke Regeling ODNML Bijlage 3: Raadsbesluit

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Bedrijfsplan en ontwerpwijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord- en Midden Limburg (ODNML).

2. Inleiding

Het Algemeen Bestuur (AB) van de RUD LN heeft op 17 oktober 2024 opdracht gegeven om voor 1 juli 2025 een bedrijfsplan op hoofdlijnen op te stellen om de huidige netwerkorganisatie om te vormen naar een robuuste omgevingsdienst. Op 26 juni jl. heeft het AB ingestemd met het concept-bedrijfsplan. Dit plan beschrijft op hoofdlijnen op welke wijze vanaf 1 april 2026 gestart gaat worden met de nieuwe Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML). De transformatie naar de ODNML per 1 april 2026 vereist een wijziging van de huidige gemeenschappelijke regeling (GR) RUD LN. Het is van belang om de GR gelijktijdig met het bedrijfsplan in procedure te brengen. Binnen de huidige GR is sprake van een gastorganisatie (gemeente Roermond). Dat verandert in de nieuwe ODNML. Ook worden in de GR het uniform takenpakket dat door de deelnemers wordt ingebracht en de financieringssysteem vastgelegd.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het concept-bedrijfsplan voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg.
2. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het ontwerpbesluit over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord.

4. Argumenten

1.1 De ODNML is een robuuste omgevingsdienst.

Het doel van de ODNML is om effectiever en slagvaardiger te zijn bij het aanpakken van complexe milieuproblemen en nieuwe uitdagingen zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Met de huidige netwerkorganisatie zijn we niet robuust genoeg. In het InterBestuurlijkProgramma VTH zijn criteria voor robuustheid vastgesteld. Robuustheidscriteria zijn landelijke afspraken die beogen dat omgevingsdiensten genoeg capaciteit en kwaliteit hebben om haar takenpakket goed uit te voeren. Er zijn in totaal 6 criteria die markeren waaraan een omgevingsdienst moet voldoen. Deze criteria helpen omgevingsdiensten beter om te gaan met de steeds complexer wordende milieutaken en zorgen voor een uniforme standaard in werkkraft. Een belangrijk criterium is een minimale werkcapaciteit van 114 fte voor de uitvoering van het regionale programma, corresponderend met een minimale omzet van € 16,5 miljoen (prijsspeil 2023).

De overige criteria zijn:

- werken volgens de kwaliteitscriteria voor VTH
- inzetten op innovatie met daarbij een innovatieagenda en bijpassend budget
- een financiële buffer hebben
- informatie gestuurd werken
- aansluiten bij de identiteit van hun werkgebied

Door uitvoering te geven aan het bedrijfsplan creëert onze regio een omgevingsdienst die voldoet aan bovenstaande criteria. Bijkomend effect is dat ook de op dit moment onderbelichte taken zoals ketentoezicht en strafrechtelijke handhaving structureel en kwalitatief aandacht en uitvoering krijgen.

1.2 Een Uniform milieutaken Pakket voor heel de regio.

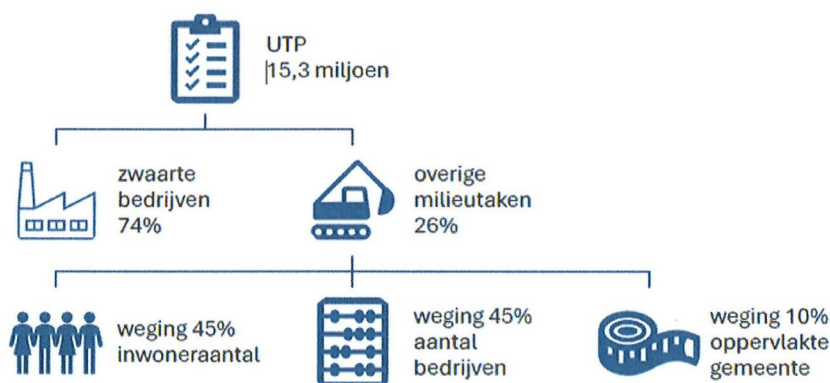
Voorgesteld wordt om centraal de milieu uitvoeringstaken te organiseren. ODNML verricht géén VTH-taken op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening en bijzondere wetgeving. Ook gaat de nieuwe ODNML niet over het (strategisch) beleid. ODNML adviseert de deelnemers wel vanuit uitvoeringskennis- en praktijk over beleidsaangelegenheden. Ook adviseert ODNML de deelnemers op milieugebied voor ruimtelijke vraagstukken (bopa/omgevingsplan). Vanzelfsprekend geeft het uitvoering aan de wettelijke basistaken op het gebied van milieu zoals milieu-vergunningverlening en milieu-toezicht.

1.3 Kostenverdeelsleutel sluit beter aan bij de werkelijke inzet voor de deelnemers.

Waar bij de huidige RUDLN en GR het inwoneraantal de basis vormt voor de financiële verdeelsleutel, is ervoor gekozen een verdeelsleutel te hanteren die beter aansluit bij de daadwerkelijke inzet voor de deelnemers. In onderstaand schema is dat weergegeven. De

kostenverdeelsleutel wordt opgebouwd uit meerdere objectieve criteria die een relatie hebben met de te leveren diensten voor elke deelnemer. De zwaarte van de bedrijven en het aantal bedrijven van een deelnemer zijn sterk bepalende criteria. Het minst bepalende criterium is de oppervlakte van de gemeente. Het criterium voor de huidige kostenverdeelsleutel, het inwoneraantal, bepaalt maar beperkt de te leveren dienstverlening.

1.4 *Eigen regie in de regio*

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft aangegeven dat alle omgevingsdiensten voor 1 april 2026 moeten voldoen aan de robuustheidscriteria. Parallel loopt er een traject om de robuustheidscriteria vast te leggen in wetgeving om zodoende te kunnen ingrijpen bij omgevingsdiensten die niet voldoen aan de criteria. Door uitvoering te geven aan het bedrijfsplan behouden we de regionale regie op de doorontwikkeling van onze eigen omgevingsdienst.

1.5 *Het concept-bedrijfsplan is een gedragen plan dat via een geregisseerd bottom-up proces met stakeholders is opgesteld.*

In de afgelopen maanden zijn veel stakeholders bij het opstellen van het bedrijfsplan betrokken: het Dagelijks Bestuur (DB) en het AB, de 15 secretarissen en de 16 lijnmanagers, de medewerkers die in dienst zijn bij de RUD-LN en de beoogde nieuwe medewerkers. Er is gewerkt met 5 werkgroepen: taken, HRM, bedrijfsvoering, financiën en juridisch. In de werkgroep financiën zijn van alle deelnemers financiële adviseurs betrokken. Ook de gemeenteraden van de deelnemers zijn actief geïnformeerd in dit proces.

1.6 *De huidige gemeenschappelijke regeling dient aangepast te worden aan de nieuwe organisatie.*

Door de wijziging van de organisatiestructuur, het uniform takenpakket en de financieringsstructuur dient ook de gemeenschappelijke regeling aangepast te worden.

5. Kanttekeningen

5.1 *Er bestaat een risico dat de robuustheidscriteria niet behaald worden*

Indien de raden in stemmen met de voorgestelde vervolgstappen richting het voldoen aan de robuustheidscriteria per 1 april 2026, bestaat het risico dat niet aan alle criteria volledig kan worden voldaan binnen de gestelde termijn. In dat geval kan het ministerie besluiten om aanvullende maatregelen te treffen of in te grijpen in de regionale organisatie. Dit risico wordt op dit moment als beperkt ingeschat, omdat contact wordt onderhouden met het ministerie, de benodigde aanpassingen (zoals het uniformeren van het takenpakket, het actualiseren van de GR en het aanpassen van de begroting) inmiddels in gang zijn gezet en er voortgang wordt geboekt op de belangrijkste verbeterpunten.

5.2 Inbreng van de provinciale taken

De provincie Limburg heeft een wettelijke verplichting om de taken in te brengen. De provincie heeft aangegeven te overwegen de taken, medewerkers en middelen in te brengen nadat de ODNML een adequaat uitvoeringsniveau heeft bereikt waarmee de provinciale taken op een verantwoord niveau kunnen worden uitgevoerd. De Provincie draagt wel financieel bij aan de ODNML op het gebied van de bedrijfsvoering.

5.3 Dienstverlening onder druk

Het vormen van een nieuwe organisatie zal gepaard gaan met uitdagingen. Een belangrijke uitdaging zal zijn voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Naast de huidige medewerkers die actief zijn in de regio bij de deelnemers, zal er extra personeel geworven moeten worden. Dat geldt voor de milieuspecialisten in de uitvoering, maar ook in bedrijfsvoeringsfuncties zal de organisatie opgebouwd moeten worden met nieuw te werven medewerkers. Er zal worden ingezet op het zoeken en opleiden van nieuwe medewerkers. Dit heeft tijd nodig en vraagt inzet van medewerkers. We realiseren dat dit bouwproces ook onze dienstverlening zowel kwantitatief als kwalitatief raakt. In het bedrijfsplan is nadrukkelijk aangegeven dat ODNML tot 2030 nodig heeft om de totale dienstverlening en organisatie op het gewenste niveau te brengen. Neemt niet weg dat men alles in het werk wil zetten om een minimale dienstverlening op peil te houden en hierover transparant te rapporteren naar haar deelnemers.

5.4 De bijdrage voor de gemeenten wordt hoger.

De nieuwe structurele bijdrage aan de RUD Limburg-Noord ligt aanzienlijk hoger dan de huidige. Deze verhoging is noodzakelijk om een aantal nog niet georganiseerde taken te beleggen (o.a. afvalwater, ketentoezicht, Zeer Zorgwekkende Stoffen) en te voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria, waaronder een verplicht innovatiebudget, een opleidingsbudget van 3% van de loonsom en een minimale omvang van het werkprogramma van €16,5 miljoen. Ook wordt structureel geïnvesteerd in business intelligence en informatiegestuurd werken. De overgang naar een zelfstandige organisatie vraagt om een andere inrichting van de bedrijfsvoering, wat eveneens structurele kosten met zich meebrengt. Deze structurele aanpassingen zijn nodig om de kwaliteit en continuïteit van de VTH-taken duurzaam te borgen.

6. Financiën

Het conceptbedrijfsplan van de ODNML leidt tot een substantieel hogere begroting en grotere bijdrage van de gemeente aan de ODNML. Daarnaast is een implementatiebudget nodig om te komen tot een goede start van de nieuwe omgevingsdienst. De financiële impact van de transitie

naar de nieuwe ODNML zal naar verwachting landen in de halfjaarrapportage 2026 en de programmabegroting 2027.

Structurele bijdrage ODNML

Uit het bedrijfsplan en de nieuwe kostenverdeelsleutel volgt de nieuwe (voorlopige) bijdrage in 2030 van de gemeente Roerdalen aan de ODNML. De nieuwe bijdrage voor Roerdalen is bepaald op € 745.000. De genoemde nieuwe bijdrage is het eindplaatje 2030. De nieuwe ODNML zal een groeimodel zijn waarbij de insteek nu is om in 2027 met een '80%-versie' te starten (2026 wordt opstartjaar). De bijdrage van de gemeente Roerdalen tot 2030 zal dus wat lager uitvallen.

In de programmabegroting 2026-2029 hebben we rekening gehouden met stijgende kosten van de ODNML. Op basis van de laatste inzichten zal onderstaande impact te verwachten zijn op de begroting.

	2026	2027	2028	2029	2030
Bijdrage ODNML Roerdalen conform businesscase	463.000	656.000	695.000	733.000	745.000
Beschikbaar budget (MJB2026-2029)	561.000	678.000	717.000	754.000	754.000
Implementatiebudget 2026	p.m.				
Vershil	98.000	22.000	22.000	21.000	9.000

Hierbij is er wel nog de kanttekening te maken dat de afnemende bijdrage aan de MER-OD nog exact moet worden berekend. Vooralsnog betreft dit een schatting. De bedragen die gereserveerd zijn in de programmabegroting 2026 zijn naar verwachting voldoende om de meerkosten te dekken.

Incidentele bijdrage ODNML

Behalve de hogere structurele bijdrage is er ook een incidentele bijdrage nodig. Om de transitie naar een robuuste omgevingsdienst mogelijk te maken zijn incidentele middelen nodig. Deze zijn onder andere nodig voor het opzetten van de projectorganisatie, inhuur externe expertise en het ontwikkelen van onderdelen zoals het functieboek, sociaal plan en de inrichting van de ICT-omgeving. De RUD heeft nu € 883.000 in een bestemmingsreserve zitten om deze implementatiekosten te dekken. Er zal hoogstwaarschijnlijk nog om een extra bijdrage gevraagd worden, echter het additionele benodigde bedrag is nog onbekend. Naar verwachting kan de benodigde incidentele bijdrage van ODNML gedekt worden uit het overschot welke we overhouden van het gereserveerde geld voor de bijdrage van de ODNML.

7. Eerdere besluitvorming

Het concept Bedrijfsplan en de ontwerpwijziging Gemeenschappelijke Regeling voor de nieuwe ODNML zijn vastgesteld in het Algemeen Bestuur van de RUD LN van 26 juni jl.

8. Communicatie

Het besluit over de zienswijzen wordt aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN met een brief kenbaar gemaakt.

9. Planning en uitvoering

Het raadsvoorstel wordt behandeld in de raadsvergadering van 11 december 2025. De besluiten met betrekking tot de zienswijzen worden verstuurd aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN. De gemeenschappelijke regeling wordt na besluitvorming over de ingediende zienswijzen in een tweede ronde aan de deelnemers voorgelegd voor toestemming. Definitieve besluitvorming over de gemeenschappelijk regeling zal in het eerste kwartaal van 2026 plaatsvinden.

10. Privacy

Niet van toepassing.

11. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

De Tweede Kamer wil het VTH-stelsel versterken en via een proces komen tot robuuste omgevingsdiensten. Op 1 april 2026 moeten alle 28 omgevingsdiensten in Nederland voldoen aan de landelijke criteria van het interbestuurlijke programma Versterking Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP-VTH). Het wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling en het vaststellen van het bedrijfsplan draagt bij aan het vereiste om per 1 april 2026 te voldoen aan de landelijke criteria voor de vorming van een robuuste omgevingsdienst.

12. Bijlagen

Bijlage 1: Bedrijfsplan ODNML

Bijlage 2: Gemeenschappelijke Regeling ODNML

Bijlage 3: Raadsbesluit

Sint Odiliënberg, 28 oktober 2025

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

ing. L.H.C. Bijl

De burgemeester,

Ing. J.M.A. van Agtmaal